Kirjallinen kysymys KK 119/2019 vp

Arja Juvonen ps

Kirjallinen kysymys lakisääteistä asevelvollisuutta suorittaneiden varusmiesten lisävakuutusturvan myöntämisestä taannehtivasti onnettomuuksissa menehtyneiden varusmiesten edunsaajille ja onnettomuuksissa loukkaantuneille ja vammautuneille varusmiehille

Eduskunnan puhemiehelle

Kriisinhallinnassa toimivien henkilöiden vakuutusturva parani 1.1.2017, jonka jälkeen rauhanturvaajat tai heidän edunsaajansa ovat voineet saada loukkaantumisen, vammautumisen tai kuolemantapauksen vuoksi korvauksia enimmillään 210 000 euroa. Lakisääteistä asevelvollisuutta suorittaville varusmiehille, vapaaehtoista asevelvollisuutta suorittaville naisille ja siviilipalvelusta suorittaville henkilöille tällaista vastaavaa turvaa ei 1.1.2017 annettu. Varusmiesten vakuutusturva korjattiin vasta 1.1.2019, ja olin jättänyt asiasta myös lakialoitteen (LA 27/2017 vp), jolla esitettiin yhdenvertaisen vakuutusturvan saamista myös lakisääteistä varusmiespalvelusta, vapaaehtoista varusmiespalvelusta ja siviilipalvelusta suorittaville henkilöille. Aloitteen oli allekirjoittanut yli sata kansanedustajaa.

Asian etenemiseen vaikutti myös loppuvuodesta 2017 tapahtunut vakava ja koko Suomea järkyttänyt Raaseporin onnettomuus, jossa menehtyi kolme varusmiestä ja moni varusmies loukkaantui vakavasti. Toinen vakava onnettomuus tapahtui 6.12.2018 Rovajärvellä, jossa asevelvollisuutta suorittanut varusmies menehtyi mönkijäonnettomuudessa. Koska kukaan heistä ei ollut onnettomuuksien tapahtuessa lisävakuutuksen piirissä, eivät he tai heidän edunsaajansa ole olleet oikeutettuja lisävakuutusturvaan. Heidän kohtaamansa epäoikeudenmukaisuus onkin tuntunut kohtuuttomalta. Lisävakuutusturva tuli voimaan vasta 1.1.2019, ja lakia sovelletaan tuon jälkeen tapahtuneisiin onnettomuuksiin ja tapaturmiin. Jätin eduskunnassa lakialoitteen jossa esitettiin lisävakuutusturvan maksamista 1.1.2017—31.12.2018 onnettomuuksissa menehtyneiden edunsaajille ja onnettomuuksissa loukkantuneille ja vammautuneille (LA 48/2018 vp). Myös tämä lakialoite sai yli sadan kansanedustajan allekirjoituksen. Valitettavasti lakialoite ei kuitenkaan edennyt eduskuntakäsittelyssä eteenpäin.

Jätin 26.12.2018 oikeuskanslerille kantelun (Dnro OKV/2061/1/2018), jossa arvostelin 1.1.2019 voimaan tullutta lainsäädäntöä, joka koskee korvauksia ase- tai siviilipalvelusta suoritettaessa tapahtuneista tapaturmista ja kuolemantapauksista. Pidin vakavana epäkohtana sitä, että lainsäädäntö koskee vasta sen voimaantulon jälkeen sattuneita tapauksia. Vastaavia korvauksia kriisinhallintatehtävissä koskeva lainsäädäntö tuli voimaan jo 1.1.2017. Pyysin tutkimaan, onko asevelvollisuutta suorittavat henkilöt saatettu lainsäädännössä eriarvoiseen asemaan kriisinhallintatehtävissä toimiviin nähden.

Valmis
5.0

Kirjallinen kysymys KK 119/2019 vp

Oikeuskanslerin vastaus saapui 14.6.2019. Vastauksessa todetaan, että oikeuskansleri ei voi puuttua eduskunnan toimintaan lainsäädäntövallan käytössä eikä eduskunnan hyväksymien lakien sisältöön. Oikeuskansleri toteaa kuitenkin seuraavaa: Kysymys siitä, olisiko parempia oikeuksia tarpeen ehdottaa myös jollekin toiselle henkilöryhmälle, on yhteiskunnallisen tarkoituksenmukaisuuden harkintaa, joka ei kuulu oikeuskanslerin toimivaltaan laillisuusvalvojana (Oikeuskansleri Tuomas Pöysti). Oikeuskanslerin vastauksen vuoksi haluan vielä kysyä Antti Rinteen /sdp hallitukselta mahdollisia toimenpiteitä asiaan liittyen. Kansalaiskeskusteluissa on noussut vahvasti esiin oikeudenmukaisuuden ja kohtuuden tunne ja se, että näille 1.1.2017 —31.12.2019 onnettomuuksiin joutuneille tulisi myöntää valtion toimesta lisävakuutusturvan korvaukset taannehtivasti. Tämä olisi myös yhdenvertaisuuden kannalta tärkeää.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mitä hallitus aikoo tehdä lakisääteistä asevelvollisuutta suorittaneiden varusmiesten lisävakuutusturvan myöntämiseksi taannehtivasti onnettomuuksissa menehtyneiden varusmiesten edunsaajille ja onnettomuuksissa loukkaantuneille ja vammautuneille varusmiehille,

miten hallitus turvaa sen, että ennen 1.1.2019 onnettomuuksiin joutuneet ja loukkaantuneet sekä vammautuneet asevelvollisuutta suorittavat varusmiehet saavat riittävän toimeentulon ja kuntoutuksen ja

miten hallitus huomioi onnettomuuksissa menehtyneiden ja loukkaantuneiden sekä vammautuneiden varusmiesten lähiomaisten tilanteen?

Helsingissä 12.9.2019

Arja Juvonen ps